

Merekayasa Pertumbuhan Ekonomi untuk Peningkatan Kemakmuran

Pendahuluan

Prestasi, 2016-2017

Prestasi Outcome
Terpilih

Prestasi Bidang Fokus
dan Pemacu Perubahan

Isu dan Cabaran

Kesimpulan

Pendahuluan

Dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11), 2016-2020, teras bagi merekayasa pertumbuhan ekonomi memberi tumpuan kepada pengukuhan asas ekonomi bagi memacu Malaysia beralih daripada ekonomi berpendapatan sederhana kepada berpendapatan tinggi, berpaksikan inovasi, kreativiti dan aktiviti nilai ditambah yang tinggi. Sehubungan itu, strategi dan inisiatif dirangka untuk mempercepat momentum pertumbuhan ekonomi dengan memperluas aktiviti berintensifkan pengetahuan, meningkat produktiviti dan melonjakkan aktiviti berasaskan digital. Selain itu, strategi dan inisiatif juga dirangka bagi menghasilkan produk yang kompleks dan mempunyai nilai ditambah yang tinggi serta membangunkan koridor ekonomi wilayah dan bandar berdaya saing. Pada masa yang sama, sektor ekonomi terus menghadapi cabaran dalam aspek struktur, rangka kerja kawal selia yang rumit serta penerimgunaan teknologi dan tahap inovasi yang rendah. Terdapat juga keperluan untuk meningkatkan kemahiran tenaga kerja di samping mengurangkan kebergantungan kepada pekerja berkemahiran rendah dan menambah baik langkah mesra alam yang mampan.

Prestasi, 2016-2017

Dalam tempoh kajian semula, 2016-2017, semua sektor kecuali sektor pertanian, telah mencatat kemajuan yang stabil dalam aspek produktiviti, eksport, pelaburan dan guna tenaga. Pertumbuhan pendapatan yang menggalakkan dengan persekitaran pasaran buruh yang stabil telah meningkatkan penggunaan swasta, seterusnya menyumbang kepada pengembangan ekonomi dalam negeri. Walau bagaimanapun, sektor berorientasikan eksport mengalami kesan kelemahan kitaran pasaran disebabkan oleh persekitaran luaran

yang semakin mencabar pada tahun 2016 berikutan kejatuhan permintaan eksport dan perdagangan dunia. Seterusnya, eksport pembuatan melonjak semula dengan kukuh pada tahun 2017 manakala harga komoditi yang tinggi turut menyokong pemulihan yang kukuh dalam sektor pertanian. Sementara itu, koridor ekonomi wilayah terus menarik pelaburan dan mewujudkan pekerjaan. Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan melalui tujuh bidang fokus seperti berikut:

Prestasi Outcome Terpilih

Usaha untuk merekayasa pertumbuhan ekonomi adalah berdasarkan tujuh bidang fokus menerusi pelaksanaan pelbagai strategi dan inisiatif yang juga sejajar dengan Matlamat

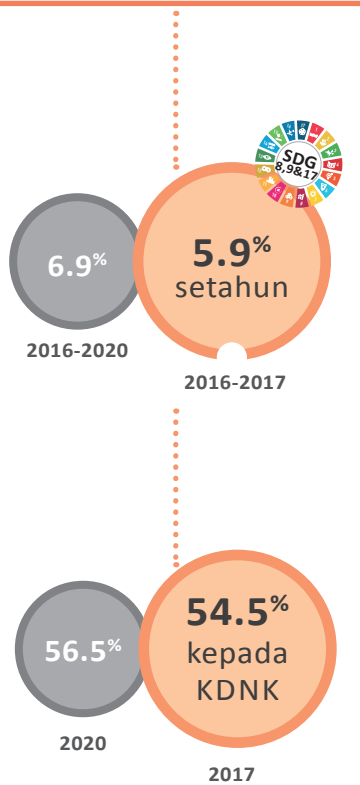
Pembangunan Mampan (SDG). Prestasi outcome terpilih bagi tujuh bidang fokus adalah seperti yang ditunjukkan dalam *Paparan 7-1*.

Paparan 7-1

Sorotan

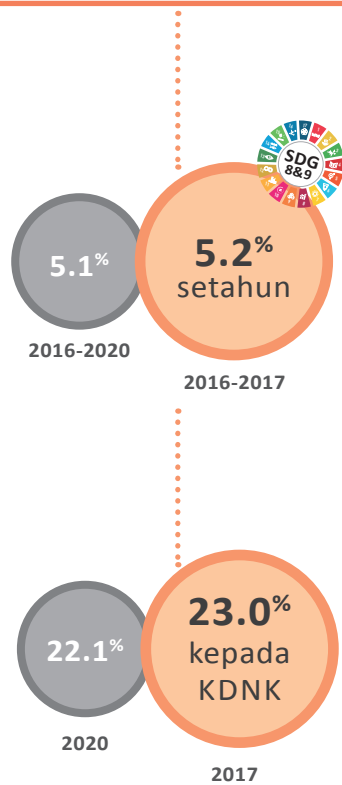
Rancangan Malaysia Kesebelas: Outcome Terpilih dan Prestasi

Mentransformasikan
sektor perkhidmatan

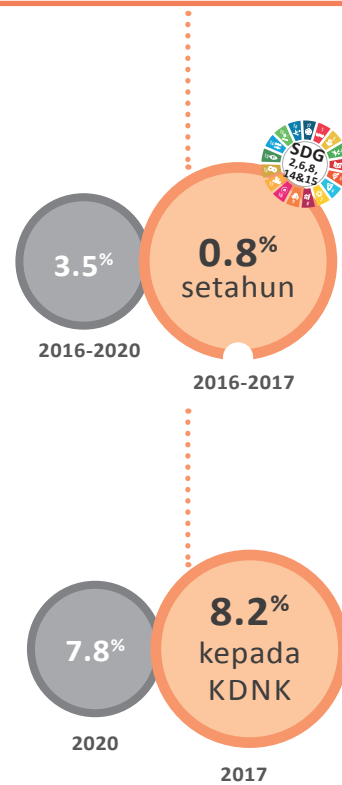
Sektor perkhidmatan berkembang 5.9% setahun dalam tempoh 2016-2017 dan menyumbang 54.5% kepada KDNK pada tahun 2017

Memperkuhkan
sektor pembuatan

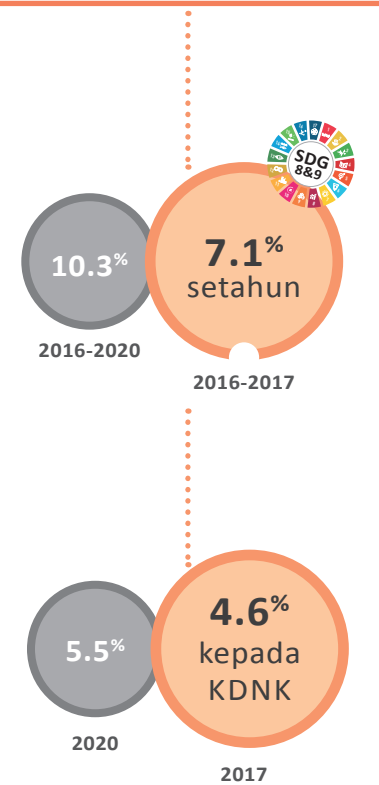
Sektor pembuatan berkembang 5.2% setahun dalam tempoh 2016-2017 dan menyumbang 23% kepada KDNK pada tahun 2017

Memodenkan
sektor pertanian

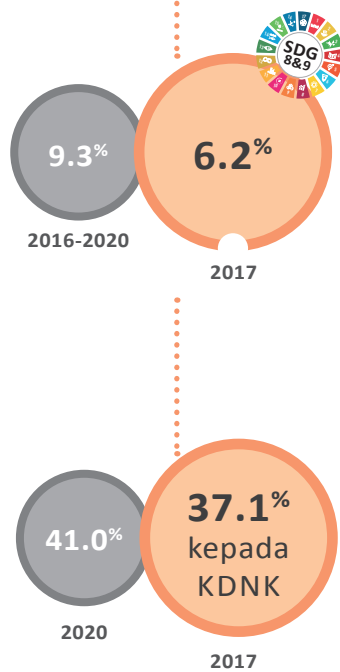
Sektor pertanian berkembang 0.8% setahun dalam tempoh 2016-2017 dan menyumbang 8.2% kepada KDNK pada tahun 2017

Mentransformasikan
sektor pembinaan

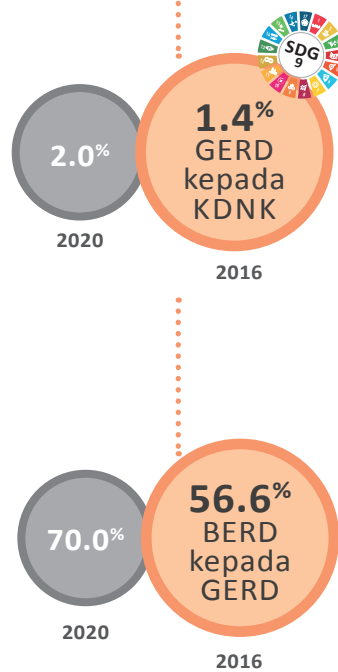
Sektor pembinaan berkembang 7.1% setahun dalam tempoh 2016-2017 dan menyumbang 4.6% kepada KDNK pada tahun 2017

Membangunkan PKS yang dinamik

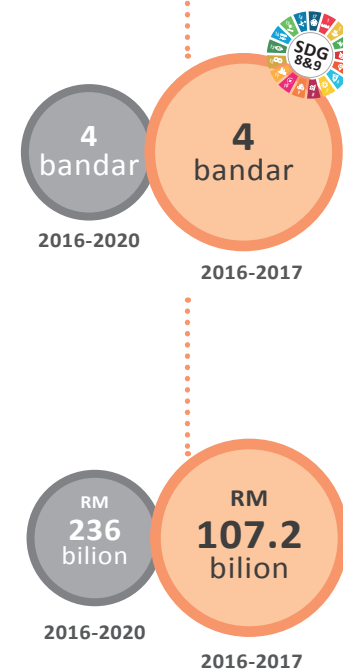
Nilai ditambah PKS dalam semua sektor berkembang 6.2% dan menyumbang 37.1% kepada KDNK pada tahun 2017

Menjana kekayaan melalui inovasi

Perbelanjaan kasar R&D (GERD) kepada KDNK adalah 1.4% dan perbelanjaan R&D oleh perusahaan perniagaan (BERD) kepada GERD adalah 56.6% pada tahun 2016

Meningkatkan daya saing bandar dan pembangunan koridor ekonomi wilayah

Kajian Pelan Induk Daya Saing Bandar bagi 4 bandar utama dalam peringkat pelaksanaan dan RM107.2 bilion pelaburan direalisasikan meliputi 5 koridor ekonomi wilayah

Prestasi Bidang Fokus dan Pemacu Perubahan

Pelbagai inisiatif dilaksanakan di bawah strategi yang telah digariskan dalam tujuh bidang fokus bagi merekayasa pertumbuhan ekonomi untuk peningkatan kemakmuran. Sorotan hasil utama setiap bidang fokus adalah seperti berikut:

Bidang Fokus	Pencapaian Utama, 2016-2017
 <p data-bbox="290 883 691 949">Mentransformasikan Sektor Perkhidmatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="782 707 1453 737">○ Nilai ditambah kumulatif sebanyak RM1,241.8 bilion <li data-bbox="782 772 1745 832">○ Pertumbuhan produktiviti buruh sebanyak 4.6% setahun berbanding sasaran RMKe-11 sebanyak 4.1% setahun <li data-bbox="782 866 1721 897">○ 8.8 juta pekerja atau 60.6% daripada jumlah guna tenaga pada tahun 2017 <li data-bbox="782 931 1800 991">○ Pertumbuhan eksport perkhidmatan sebanyak 8.1% setahun berbanding sasaran RMKe-11 sebanyak 6.0% setahun <li data-bbox="782 1026 1755 1120">○ Sumbangan subsektor perkhidmatan berasaskan pengetahuan kepada jumlah nilai ditambah sektor perkhidmatan adalah sebanyak 31.8% pada tahun 2017 berbanding sebanyak 31.6% pada tahun 2015

Sektor perkhidmatan mencatat pertumbuhan sebanyak 5.9% setahun dalam tempoh kajian semula. Pertumbuhan ini lebih rendah berbanding pertumbuhan tahunan yang disasarkan sebanyak 6.9% dalam tempoh RMKe-11. Pertumbuhan yang perlahan ini disebabkan terutamanya oleh tahap inovasi dan peningkatan produktiviti yang rendah serta harga minyak dunia yang tidak menentu pada tahun 2016. Pada masa yang sama, sumbangan sektor perkhidmatan kepada KDNK meningkat daripada 53.6% pada tahun 2015 kepada 54.5% pada tahun 2017. Pencapaian ini menunjukkan sektor perkhidmatan berada pada landasan yang betul bagi mencapai sasaran sumbangan kepada KDNK sebanyak 56.5% pada tahun 2020.

Prestasi sektor perkhidmatan pada tahun 2017 adalah sebanyak 6.2% berbanding 5.3% pada tahun 2015, dipacu oleh penggunaan dalam negeri dan eksport perkhidmatan yang lebih tinggi. Perdagangan borong dan runcit merupakan penyumbang

utama kepada nilai ditambah sektor perkhidmatan. Subsektor ini menyumbang sebanyak RM211.3 bilion pada tahun 2017 berbanding RM185.3 bilion pada tahun 2015. Peningkatan ini disebabkan oleh sentimen pengguna dan pasaran buruh yang lebih baik. Sementara itu, sumbangan subsektor kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan kepada nilai ditambah sektor perkhidmatan meningkat kepada RM131.6 bilion pada tahun 2017 daripada RM119.4 bilion pada tahun 2015. Subsektor ini mendapat manfaat daripada lonjakan aktiviti di pasaran modal, terutama daripada tawaran awam permulaan dan penerbitan bon korporat. Sumbangan subsektor pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi kepada nilai ditambah sektor perkhidmatan pula menyumbang sebanyak RM113.1 bilion pada tahun 2017 berbanding RM98.1 bilion pada tahun 2015. Peningkatan ini disokong oleh perdagangan yang lebih kukuh, peningkatan penumpang trafik udara dan darat serta permintaan yang tinggi bagi perkhidmatan komunikasi data dan perkhidmatan komputer.

Malaysia menerima 25.9 juta pelancong antarabangsa pada tahun 2017 berbanding 25.7 juta pelancong pada tahun 2015, mencatat peningkatan sebanyak 0.8% berikutan persaingan sengit dari negara jiran di rantau ASEAN. Perbelanjaan pelancong pula

meningkat sebanyak 19.1% kepada RM82.3 bilion pada tahun 2017 daripada RM69.1 bilion pada tahun 2015. Di samping itu, tempoh penginapan purata bagi pelancong asing meningkat kepada 5.7 hari pada tahun 2017 daripada 5.5 hari pada tahun 2015.

Bidang Fokus	Pencapaian Utama, 2016-2017
 <p data-bbox="352 917 665 997">Memperkuh Sektor Pembuatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="756 735 1804 766">○ Nilai ditambah kumulatif sebanyak RM524.3 bilion <li data-bbox="756 796 1804 866">○ Pertumbuhan produktiviti buruh sebanyak 3.9% setahun berbanding sasaran RMKe-11 sebanyak 2.6% setahun <li data-bbox="756 897 1804 927">○ 2.4 juta pekerja atau 16.8% daripada jumlah guna tenaga pada tahun 2017 <li data-bbox="756 957 1804 987">○ Eksport kumulatif produk pembuatan bernilai RM1,411.6 bilion <li data-bbox="756 1018 1804 1048">○ Pelaburan kumulatif yang diluluskan sebanyak RM122.2 bilion <li data-bbox="756 1078 1804 1149">○ Jumlah nilai ditambah pembuatan sebanyak RM269.8 bilion pada tahun 2017 berbanding sebanyak RM243.7 bilion pada tahun 2015 <li data-bbox="756 1179 1804 1249">○ Lebihan dagangan eksport pembuatan sebanyak RM36.8 bilion pada tahun 2017 berbanding sebanyak RM24.5 bilion pada tahun 2015

Pertumbuhan sektor pembuatan pada kadar 5.2% setahun dalam tempoh kajian semula, melebihi sasaran 5.1% setahun disokong oleh prestasi eksport dan industri berorientasikan domestik yang mantap. Pada tahun 2017, penyumbang utama sektor ini adalah elektrik dan elektronik (E&E), iaitu sebanyak 26.5%, kimia dan produk kimia 10.4% dan peralatan pengangkutan dan pembuatan lain sebanyak 11.8%. Subsektor ini secara kolektif menyumbang sebanyak 48.7% atau RM131.4 bilion kepada nilai ditambah sektor pembuatan. Produk pembuatan terus mencatat pertumbuhan dan mendominasi eksport terutama disebabkan permintaan luaran yang

lebih kukuh, yang sebahagiannya adalah kesan daripada penyusutan nilai ringgit. Tambahan pula, industri berorientasikan domestik juga berkembang dengan mantap hasil daripada aktiviti pembinaan yang pesat dan permintaan pengguna yang kukuh. Sementara itu, jumlah pelaburan yang diluluskan dalam sektor pembuatan kekal berdaya tahan didorong oleh permintaan yang lebih tinggi dan peningkatan keyakinan perniagaan dalam kalangan pengeluar. Produktiviti buruh yang lebih tinggi dicatatkan berikutan peningkatan penggunaan mesin baharu dan teknologi yang berinovatif serta penambahbaikan dalam kualiti tenaga kerja dan proses pengeluaran.

Bidang Fokus	Pencapaian Utama, 2016-2017
 <p data-bbox="243 723 691 753">Memodenkan Sektor Pertanian</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="782 542 1433 572">○ Nilai ditambah kumulatif sebanyak RM185.5 bilion <li data-bbox="782 606 1786 667">○ Sumbangan sebanyak 8.4% kepada jumlah eksport pada tahun 2017 berbanding sebanyak 8.7% pada tahun 2015 <li data-bbox="782 701 1751 762">○ Pertumbuhan produktiviti buruh menyusut 1.8% setahun berbanding sasaran RMKe-11 sebanyak 3.6% setahun <li data-bbox="782 796 1812 856">○ Jumlah nilai ditambah industri berasaskan pertanian sebanyak RM53.7 bilion pada tahun 2017 berbanding sebanyak RM48.1 bilion pada tahun 2015 <li data-bbox="782 891 1796 991">○ Sumbangan subsektor komoditi industri sebanyak 60.4% dan subsektor agromakanan sebanyak 38.8% pada tahun 2017 berbanding sebanyak 61.8% dan 37.4% masing-masing pada tahun 2015 <li data-bbox="782 1026 1731 1086">○ Defisit dagangan makanan meningkat kepada RM19 bilion pada tahun 2017 berbanding sebanyak RM18 bilion pada tahun 2015

Sektor pertanian mencatat pertumbuhan yang lebih perlahan, 0.8% setahun berbanding sasaran 3.5% dalam tempoh RMKe-11 berikutan harga komoditi yang tidak menentu, banjir besar dan fenomena El-Nino, yang telah memberi kesan terhadap hasil pengeluaran dan produktiviti buruh dalam tempoh kajian semula. Sumbangan subsektor agromakanan kepada jumlah nilai ditambah pertanian meningkat sedikit kepada 38.8% pada tahun 2017 dan sukar untuk mencapai sasaran 42.4% pada tahun 2020. Pelaburan dalam skala besar bagi tanaman makanan dengan nilai ditambah yang tinggi masih agak rendah disebabkan pelaburan dalam bidang pertanian adalah berisiko tinggi. Walau bagaimanapun,

berikutan lonjakan semula harga komoditi pada tahun 2017, pendapatan purata pekebun kecil kelapa sawit dan getah meningkat dalam lingkungan 36.9% hingga 87.2%, berbanding tahun 2015. Pada tahun 2017, pendapatan nelayan komersial meningkat sebanyak 229.6%, sebahagian besar disebabkan oleh penggunaan teknologi termaju dan kapal yang lebih besar, berbanding tahun 2015. Sebaliknya, pendapatan nelayan tradisional berkurang sebanyak 19.7% disebabkan kemerosotan sumber ikan pesisir pantai, manakala pendapatan pesawah merosot sebanyak 40.1% pada tahun 2017 kesan daripada keadaan cuaca buruk yang mengakibatkan hasil pengeluaran yang lebih rendah.

Bidang Fokus	Pencapaian Utama, 2016-2017
 <p data-bbox="368 723 667 788">Mentransformasikan Sektor Pembinaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="758 526 1407 556">○ Nilai ditambah kumulatif sebanyak RM103.8 bilion <li data-bbox="758 586 1721 647">○ Pertumbuhan produktiviti buruh sebanyak 6.1% setahun berbanding sasaran RMKe-11 sebanyak 9.6% setahun <li data-bbox="758 677 1681 707">○ 1.3 juta pekerja atau 9.2% daripada jumlah guna tenaga pada tahun 2017 <li data-bbox="758 737 1352 768">○ Pertumbuhan eksport sebanyak 0.4% setahun <li data-bbox="758 798 1588 828">○ Eksport kumulatif perkhidmatan pembinaan bernilai RM8.2 bilion

Sektor pembinaan kekal sebagai sektor ekonomi yang paling pesat berkembang dengan mencatat kadar pertumbuhan tahunan sebanyak 7.1% dalam tempoh kajian semula. Walau bagaimanapun, pertumbuhan tersebut adalah di bawah sasaran asal sebanyak 10.3% dalam RMKe-11. Prestasi sektor pembinaan didorong terutama oleh kerja kejuruteraan awam yang meningkat sebanyak 31.8%, daripada RM12.9 bilion pada tahun 2015 kepada RM17 bilion pada tahun 2017, berikutan pelaksanaan projek petrokimia, pengangkutan dan utiliti yang berskala besar. Seterusnya, pembinaan bangunan kediaman mencatat peningkatan 11.3%,

daripada RM12.4 bilion pada tahun 2015 kepada RM13.8 bilion pada tahun 2017, manakala bangunan bukan kediaman meningkat sebanyak 1.6%, daripada RM12.8 bilion pada tahun 2015 kepada RM13 bilion pada tahun 2017. Peratus peningkatan yang kecil ini disebabkan terutama oleh lebih penawaran bagi ruang pejabat dan kompleks komersial. Di samping itu, beberapa projek infrastruktur dan pengangkutan awam berskala besar menyumbang kepada pertumbuhan sektor ini. Nilai kerja pembinaan mencatat peningkatan sebanyak 20.5% kepada RM138.4 bilion pada tahun 2017 berbanding RM114.9 bilion pada tahun 2015.

Bidang Fokus	Pencapaian Utama, 2016-2017
 <p data-bbox="368 1580 667 1645">Membangunkan PKS yang Dinamik</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="758 1378 1407 1409">○ Nilai ditambah kumulatif sebanyak RM840.9 bilion <li data-bbox="758 1439 1816 1499">○ Sumbangan sebanyak RM167.4 bilion atau 17.3% kepada jumlah eksport pada tahun 2017 berbanding sebanyak RM147.8 bilion atau 19.0% pada tahun 2015 <li data-bbox="758 1530 1709 1590">○ Sumbangan sebanyak 66.0% daripada jumlah guna tenaga pada tahun 2017 berbanding sebanyak 59.0% pada tahun 2015 <li data-bbox="758 1620 1729 1681">○ Pertumbuhan produktiviti buruh sebanyak 3.7% pada tahun 2017 berbanding sebanyak 2.8% pada tahun 2015

Nilai ditambah PKS mencatat pertumbuhan sederhana sebanyak 6.2% dalam tempoh kajian semula, masih rendah berbanding sasaran 9.3% setahun dalam RMKe-11. Namun, pertumbuhan ini melepasi pertumbuhan KDNK Malaysia sebanyak 5.1%, terutama

didorong oleh perdagangan borong dan runcit, makanan dan minuman, serta subsektor getah, kelapa sawit dan ternakan. Dari segi eksport, PKS menyumbang sebanyak 17.3% pada tahun 2017 berada pada landasan untuk mencapai sasaran 23% pada tahun

2020. Berdasarkan Banci Ekonomi 2016, sebanyak 98.5% atau 907,065 pertubuhan daripada jumlah keseluruhan pertubuhan merupakan PKS. Daripada jumlah ini, 89.2% adalah dalam sektor perkhidmatan; diikuti oleh 5.3% pembuatan; 4.3% pembinaan; 1.1% pertanian serta 0.1% perlombongan dan kuari. Perusahaan mikro hanya menyumbang sebanyak 18.6% kepada nilai ditambah PKS walaupun bilangan perusahaan mikro merupakan 76.5% daripada jumlah keseluruhan PKS. Sumbangan kecil ini berikutan pembiayaan yang terhad serta kekangan kapasiti modal insan dan pengeluaran.

Pada masa yang sama, PKS dalam sektor perkhidmatan menyumbang sebanyak 59.7% kepada nilai ditambah PKS dan 8.7% kepada jumlah eksport negara pada tahun 2017. PKS dalam sektor pembuatan pula menyumbang sebanyak 21.5% kepada nilai ditambah PKS dan 8.2% daripada jumlah eksport. Sumbangan PKS yang masih kecil kepada KDNK dan eksport dalam tempoh kajian semula memerlukan usaha lebih gigih untuk membangunkan PKS yang dinamik serta menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi yang mampan.

Bidang Fokus	Pencapaian Utama, 2016-2017
<div data-bbox="526 889 691 1050" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="304 1070 691 1135" style="text-align: center;">Menjana Kekayaan melalui Inovasi</p> <div data-bbox="560 1266 691 1447" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="566 1453 691 1503" style="text-align: center;">Pemacu Perubahan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Malaysia menduduki tangga ke-37 dalam Indeks Inovasi Global pada tahun 2017 berbanding tangga ke-32 pada tahun 2015 ○ 74 saintis dan jurutera penyelidikan setiap 10,000 tenaga buruh pada tahun 2016 berbanding sebanyak 62 pada tahun 2015 ○ 2,519 daripada 14,673 paten dan inovasi utiliti difailkan dalam negara oleh rakyat Malaysia ○ Kajian Penilaian Kemajuan Sosial yang merupakan sebahagian daripada model pembiayaan sosial telah selesai dilaksana ○ Inovasi perusahaan dipertingkatkan melalui penyelidikan berasaskan permintaan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Penyediaan Dana Pengkomersialan Penyelidikan dan Pembangunan dan Dana Perolehan Teknologi telah memanfaatkan 74 syarikat untuk mempertingkatkan inovasi dan daya saing ○ 1,196 syarikat mendapat manfaat daripada kerjasama melalui perantara seperti PlaTCOM Ventures, program SIRIM-Fraunhofer, Yayasan Steinbeis Malaysia dan Jaringan Penyelidikan Awam-Swasta ○ 40 projek kerjasama antara industri dan akademik dilaksana melalui Pusat <i>Collaborative Research in Engineering, Science and Technology</i> ○ Inovasi sosial digalakkan melalui pendekatan keseluruhan masyarakat: <ul style="list-style-type: none"> ○ Modal hubungan dalam penyampaian perkhidmatan sosial diperkukuh melalui 8 projek intervensi sosial di bawah Dana Perkongsian Sosial Awam-Swasta, dan pengenalan kepada dana pembiayaan sosial ○ Inovasi pada peringkat akar umbi digalakkan melalui pelaksanaan 164 projek Inovasi Sosial MOSTI dan <i>Mainstreaming Grassroots Innovation Programme</i> yang menghasilkan 10 prototaip untuk pengkomersialan

Peratusan perbelanjaan kasar R&D (GERD) kepada KDNK mencatat peningkatan marginal, daripada 1.3% pada tahun 2015 kepada 1.44% pada tahun 2016. Sebahagian besar daripada GERD dibelanjakan untuk bidang penyelidikan berkaitan teknologi maklumat, perkomputeran dan komunikasi, iaitu sebanyak 42.2%, diikuti oleh kejuruteraan dan teknologi 15.2% dan sains tulen 9%. Peningkatan marginal tersebut adalah disebabkan oleh perbelanjaan R&D yang rendah dalam kalangan PKS akibat kekurangan pembiayaan, kemahiran dan kapasiti. Di samping itu, peratusan perbelanjaan R&D oleh perusahaan perniagaan (BERD) daripada GERD masih rendah, iaitu sebanyak 56.6% pada tahun 2016. Keadaan ini menyebabkan kedudukan Malaysia dalam Indeks Inovasi Global pada tahun 2017 merosot kepada kedudukan ke-37 daripada ke-32 pada tahun 2015 berikutan skor yang rendah dalam komponen kecanggihan perniagaan, terutama indikator untuk BERD dan bakat penyelidikan. Selain itu, bilangan paten dan inovasi utiliti yang telah difailkan dalam negara oleh rakyat Malaysia kekal rendah, iaitu pada 16.5% daripada jumlah pemfailan berbanding purata 90.1% bagi negara Asia pada tahun 2016. Jumlah permohonan pemfailan dalam negara yang rendah oleh rakyat Malaysia adalah disebabkan oleh tempoh masa yang panjang dan kos yang tinggi bagi pemfailan harta intelek (IP) serta kebimbangan mengenai keberkesanan penguatkuasaan IP.

Inovasi pada peringkat perusahaan ditumpukan kepada penambahbaikan penyelidikan berasaskan permintaan, terutama melalui kerjasama industri dan academia serta penyediaan insentif dalam bentuk separa geran untuk membantu syarikat tempatan dalam meningkatkan inovasi dan daya saing. Usaha tersebut termasuk menggalakkan penerimgunaan teknologi canggih dan penciptaan pengetahuan, menambah baik proses pengeluaran dan tahap produktiviti serta menghasilkan produk berinovatif dan bernilai tinggi. Sementara itu, inovasi pada peringkat sosial digalakkan dengan mengukuhkan kerjasama melalui pendekatan keseluruhan masyarakat serta membangunkan model pembiayaan sosial. Walaupun pelbagai usaha telah dilaksanakan, pencapaian outcome yang disasarkan dalam penyelidikan, pembangunan, pengkomersialan dan inovasi adalah masih terhad. Keadaan ini adalah disebabkan terdapat jurang dalam kerjasama antara industri dan academia, terutama pada peringkat awal aktiviti R&D. Jurang kerjasama ini mengakibatkan projek R&D yang dibiayai melalui dana awam tidak menepati permintaan industri. Di samping itu, usaha yang minimum untuk mengkomersialkan projek R&D tersebut menyumbang kepada pulangan pelaburan yang rendah memandangkan penyelidik lebih tertumpu kepada penerbitan jurnal saintifik.

Bidang Fokus

Meningkatkan Daya Saing Bandar dan Pembangunan Koridor Ekonomi Wilayah

Pencapaian Utama, 2016-2017

Pembangunan koridor ekonomi wilayah

- Sumbangan RM107.2 bilion pelaburan direalisasi mengikut koridor ekonomi wilayah:
  - Iskandar Malaysia: RM41.8 bilion
  - Wilayah Ekonomi Pantai Timur: RM22.5 bilion
  - Wilayah Ekonomi Koridor Utara: RM17.3 bilion
  - Koridor Tenaga Boleh Diperbaharui Sarawak: RM15.9 bilion
  - Koridor Pembangunan Sabah: RM9.7 bilion
- 147,627 pekerjaan diwujudkan di koridor ekonomi wilayah:
  - Iskandar Malaysia: 64,288 pekerjaan
  - Wilayah Ekonomi Pantai Timur: 32,032 pekerjaan
  - Wilayah Ekonomi Koridor Utara: 24,200 pekerjaan
  - Koridor Tenaga Boleh Diperbaharui Sarawak: 19,354 pekerjaan
  - Koridor Pembangunan Sabah: 7,753 pekerjaan

Bidang Fokus

**Pemacu
Perubahan:**

Melabur
dalam Bandar
Berdaya Saing

Pencapaian Utama, 2016-2017

Bandar berdaya saing

- Kajian Pelan Induk Daya Saing Bandar bagi 4 bandar utama dijangka siap pada akhir tahun 2018

Kepadatan ekonomi

- Pengoptimuman persekitaran alam bina melalui garis panduan perancangan yang dinamik: Pelan Struktur Kuala Lumpur 2020, Pelan Struktur Sabah 2033, Pelan Transformasi Sosioekonomi Sarawak dan Rancangan Tempatan Daerah Johor Bahru dan Kulai 2025 (Penggantian)

Bentuk bandar

- Penyiapan MRT 1 dan LRT 2 di Lembah Klang
- Pembangunan MRT 2
- Kajian awal pembangunan *Bus Rapid Transit* Iskandar Malaysia dan *Malaysia-Singapore Rapid Transit System*
- Kajian kemungkinan *Bus Rapid Transit System* untuk Kota Kinabalu sedang dilaksana

Penggunaan sumber

- Pelancaran *Malaysian Carbon Reduction and Environmental Sustainability Tool* (MyCREST) pada tahun 2016 bagi bangunan baharu untuk menggalakkan perkembangan bangunan hijau
- Penguatkuasaan pengasingan sisa di punca di 6 negeri, WP Kuala Lumpur dan WP Putrajaya menggalakkan amalan kitar semula dan menyokong inisiatif daripada sisa kepada kekayaan

Perumahan

- 177,554 unit rumah mampu milik telah dibina (WP Kuala Lumpur – 100,650 unit; Johor Bahru – 54,370 unit; Kuching – 12,841 unit; dan Kota Kinabalu – 9,693 unit)

Berfokuskan industri

- Pelancaran Hab Inovasi Digital Tabung Ekonomi Gagasan Anak Bumiputera Sarawak (TEGAS) di Kuching
- Pelancaran Pelan Pembangunan Komprehensif Iskandar Malaysia II, 2014-2025
- Penubuhan pusat perkhidmatan dan penyumberan luar (SSO) di Taman Perindustrian Kota Kinabalu, Sabah

Perkhidmatan bandar

- Penubuhan Pusat Transformasi Bandar (UTC) di 4 bandar utama (WP Kuala Lumpur – 3; Johor Bahru – 1; Kuching – 1; dan Kota Kinabalu – 1) untuk penyampaian perkhidmatan lebih baik
- Pelancaran wi-fi percuma di Kota Kinabalu sebagai platform bagi menggalakkan inisiatif e-kerajaan
- Pelancaran aplikasi mudah alih *Sarawak Pay* menggalakkan pembayaran tanpa tunai

Dalam tempoh kajian semula, beberapa usaha telah diambil untuk membangunkan bandar berdaya saing. Dalam meningkatkan kepadatan ekonomi, pelan struktur dan tempatan di empat bandar utama telah dikaji semula bagi mengoptimumkan penggunaan persekitaran alam bina dan memaksimumkan penggunaan plot tanah yang tidak digunakan sepenuhnya bagi merangsang pertumbuhan. Di samping itu, pembinaan infrastruktur pengangkutan utama seperti Transit Aliran Massa 1 (MRT 1) dan Transit Aliran Ringan 2 (LRT 2) telah dilaksana untuk meningkatkan corak bentuk bandar, memudahkan pergerakan penumpang dan memperbaiki kesalinghubungan. Sementara itu, usaha untuk menambah baik penggunaan sumber termasuk penguatkuasaan pengasingan sisa di punca untuk pengurusan sisa yang lebih cekap. Tambahan pula, rumah mampu milik dan berkualiti telah disediakan bagi meningkatkan daya huni di empat bandar utama tersebut.

Dalam meningkatkan tumpuan industri, Hab Inovasi Digital Tabung Ekonomi Gagasan Anak Bumiputera Sarawak (TEGAS) telah dilancarkan di Kuching, yang menyediakan program inkubator bagi pembangunan idea untuk tujuan pengkomersialan. Sementara itu, penubuhan pusat perkhidmatan dan penyumberan luar (SSO) di Kota Kinabalu telah membantu PKS untuk meningkatkan kecekapan perniagaan dan menggalakkan keusahawanan di kawasan bandar. Di samping itu, perkhidmatan bandar semakin bertambah baik melalui pelancaran wi-fi percuma di Kota Kinabalu dan aplikasi mudah alih *Sarawak Pay* di Kuching. Inisiatif ini telah menyumbang ke arah penyampaian perkhidmatan yang lebih baik, peningkatan ketersambungan dan akses kepada maklumat.

Usaha bagi menggalakkan dan memaksimumkan sumbangan bandar utama sebagai pemangkin pertumbuhan telah dipergiat. Dalam hubungan ini, kajian bagi membangunkan Pelan Induk Daya Saing Bandar sedang dilaksana bagi mengenal pasti pemacu utama pertumbuhan di empat bandar utama, meliputi Wilayah Persekutuan (WP) Kuala Lumpur, Johor Bahru, Kuching dan Kota Kinabalu. Pelan Induk Daya Saing Bandar tersebut mengambil kira tujuh prinsip dan dijangka siap pada akhir tahun 2018. Prinsip tersebut adalah kepadatan ekonomi, pembangunan berorientasikan transit, pembangunan kluster berasaskan pengetahuan, daya huni, pembangunan dan amalan hijau dan inklusiviti. Prinsip terakhir, iaitu infrastruktur digital untuk bandar pintar telah diambil kira untuk mempertingkatkan pendigitalan.

Sejumlah RM107.2 bilion pelaburan telah direalisasi¹ oleh koridor ekonomi wilayah dalam tempoh kajian semula, yang mewakili 45.4% daripada keseluruhan sasaran RM236 bilion di bawah RMKe-11. Sasaran pelaburan direalisasi ini dijangka dapat dicapai pada akhir tempoh Rancangan. Pelaburan ini telah menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi yang positif di wilayah ekonomi tersebut. Prestasi pelaburan yang baik ini disumbangkan terutama oleh fasilitasi pelabur yang lebih baik, ekosistem yang menyokong pelaburan dan insentif bersesuaian yang disediakan bagi mewujudkan persekitaran perniagaan yang kompetitif di wilayah ekonomi ini.

¹ Majlis Pembangunan Wilayah Ekonomi Pantai Timur (ECERDC), Pihak Berkuasa Pelaksanaan Koridor Utara (NCIA) dan Lembaga Pembangunan Koridor Wilayah (RECODA) menggunakan definisi pelaburan direalisasi sebagai jumlah nilai pelaburan yang komited semasa permulaan projek. Sementara itu, Pihak Berkuasa Wilayah Pembangunan Iskandar (IRDA) dan Pihak Berkuasa Pembangunan Ekonomi dan Pelaburan Sabah (SEDIA) menggunakan definisi pelaburan direalisasi sebagai nilai yang dilaburkan dalam projek untuk tahun semasa atau berdasarkan jumlah kerja yang telah disiapkan.

Isu dan Cabaran

Beberapa isu dan cabaran yang dihadapi oleh sektor ekonomi utama terus menghalang usaha ke arah mengekalkan pertumbuhan dan meningkatkan kemakmuran. Isu dan cabaran tersebut terutama adalah berkaitan dengan modal insan; teknologi dan inovasi; pembiayaan; eksport; dan jaminan bekalan dan keselamatan makanan; serta bandar berdaya saing.

Sektor perkhidmatan, pembuatan, pertanian dan pembinaan terjejas akibat kekurangan dan ketidakpadanan **tenaga kerja mahir** yang menjadi penghalang kepada anjakan aktiviti berintensif pengetahuan. Keadaan ini dirumitkan lagi dengan kebergantungan yang tinggi terhadap tenaga kerja kurang mahir dan pekerja asing, terutama dalam subsektor perdagangan borong dan runcit; pengangkutan dan penyimpanan; makanan dan minuman dan penginapan; tekstil dan pakaian; industri perabot; serta sektor pembinaan dan pertanian. Pada masa yang sama, pelaburan modal bagi automasi jentera dan peralatan dalam industri tersebut masih kekal rendah.

Kemajuan teknologi yang baharu muncul seperti *blockchain*, kenderaan swapandu, kecerdasan buatan, realiti terimbuh dan robotik termaju telah menyebabkan berlakunya perubahan teknologi pada kadar yang sangat pantas dan perkembangan inovasi yang pesat. Akibatnya, industri terus menghadapi tekanan untuk melabur semula dalam kaedah pengeluaran baharu untuk memenuhi citarasa pengguna yang cepat berubah. Kelembapan dalam penerimgunaan dan pelaksanaan teknologi digital, model perniagaan baharu, inisiatif Industri 4.0 serta langkah keselamatan siber merencatkan usaha untuk merekayasa pertumbuhan ekonomi.

Akses kepada pembiayaan terus menjadi cabaran, khususnya untuk PKS dan perniagaan berasaskan pertanian disebabkan oleh ketidakupayaan untuk mematuhi terma dan syarat yang dikenakan oleh sistem pembiayaan konvensional. Mekanisme pembiayaan alternatif seperti pelabur budiman dan dana masyarakat masih lagi kurang untuk menyokong pertumbuhan dan pembangunan perniagaan kecil. Bagi sektor perkhidmatan pula, aktiviti **eksport** pada peringkat firma menghadapi kekangan disebabkan kedudukan kewangan yang lemah, kekurangan kepakaran dalam pelbagai bidang serta pengetahuan yang terhad mengenai peraturan di negara pengimport. Jumlah eksport PKS secara relatifnya kekal

rendah disebabkan oleh tahap kapasiti dan ketersediaan eksport yang rendah berpunca daripada akses pasaran yang terhad, produk dan perkhidmatan berinovasi yang tidak mencukupi serta produk yang tidak mematuhi standard antarabangsa.

Kebimbangan terhadap **jaminan bekalan dan keselamatan makanan** telah meningkatkan keperluan untuk memastikan tahap sara diri komoditi agromakanan utama. Sehubungan itu, terdapat keperluan untuk meningkatkan intensiti pengeluaran makanan bagi mengurangkan bil import makanan di samping menambah baik kemampuan dan akses kepada makanan. Peningkatan produktiviti sektor pertanian masih perlahan disebabkan oleh pelbagai faktor termasuk pengurusan infrastruktur yang kurang cekap dan penerimgunaan teknologi moden yang rendah serta petani yang semakin berusia berikutan penyertaan yang rendah oleh golongan belia. Tambahan pula, khidmat pengembangan dan sokongan yang tidak mencukupi, program dan model pelaksanaan yang tidak berkesan dan subsidi yang tidak bersasar serta kewujudan monopoli atau oligopoli dalam sesetengah industri telah menyebabkan produktiviti yang rendah dan pasaran yang tidak cekap. Isu lain yang menghalang pertumbuhan sektor adalah harga komoditi pada peringkat antarabangsa yang tidak menentu, kos pengeluaran yang tinggi dan kesan buruk alam sekitar seperti banjir besar dan fenomena El-Nino.

Dalam **meningkatkan daya saing bandar**, cabaran yang dihadapi oleh sesetengah bandar utama termasuk dari aspek kekurangan perumahan mampu milik, kekurangan ketersambungan pengangkutan awam dan kesesakan lalu lintas. Kadar pertumbuhan urbanisasi yang pesat terutama disebabkan oleh pertumbuhan ekonomi yang rancak juga memberi cabaran dalam memastikan semua lapisan masyarakat boleh mendiami bandar yang berdaya huni dan menikmati kualiti hidup yang lebih baik. Sementara itu, koridor ekonomi wilayah menghadapi persaingan sengit dalam menarik pelaburan langsung asing dan berdepan dengan isu kekurangan pekerja mahir. Kekurangan pekerja mahir untuk memenuhi permintaan industri akan merencat pertumbuhan industri berkenaan memandangkan isu ini menjadi halangan untuk industri beralih kepada rantaian nilai yang lebih tinggi dan menarik pelaburan modal besar. Pada masa yang sama, terdapat elemen pertindanan dalam menarik pelaburan asing, seperti pemberian insentif yang ditawarkan oleh Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) dan pihak berkuasa koridor.

